

31.05.2011 SA/JIR
Arkiv: 2011/474/JIR

NOTAT

Til:	Styret
Fra:	Rektor
Om:	STUDIEPROGRAMPORTEFØLJE-ENDRINGER 2012/2013 - RUNDE 1 - OG OM PORTEFØLJEUTVIKLINGEN PÅ SIKT

1. TILRÅDING

- “1. Styret ber om at det langsiktige, strategiske arbeidet med utvikling av studieprogramporteføljen i samsvar med NTNUs strategi 2011-2020; Kunnskap for en bedre verden, følges videre opp.*
- 2. Styret ber i den forbindelse om at det arbeides videre med de foreløpige forslaga til endringer i studieprogramporteføljen for studieåret 2012/2013 i henhold til vurderingene i Rektors notat av 31.05.2011 med henblikk på framsettelsen av de endelige forslagene overfor Styret høsten 2011.”*

2. BAKGRUNN

2.1 NASJONALE STYRINGSDOKUMENTER

Kompetanse for framtidens samfunn er en sentral utfordring i den politiske debatten både nasjonalt og internasjonalt. Hvilken kompetanse vi trenger 20-40 år fram i tid er vanskelig å forutsi, men det er skissert utviklingstrekk i politiske dokumenter fra departementene som Stortingsmeldinger, rapporter og planer.

Utdanningslinja - St.meld nr 44 (2008-2009)

Utdanning er svar på flere av utfordringene som velferdssamfunnet står overfor. Eksempler på det er økende samhandling og konkurranse globalt, store miljø- og fattigdomsproblemer og nasjonale velferdsoppgaver. Det er ikke mulig å forutse nøyaktig hvilken kompetanse som skal til for å møte utfordringer 20 eller 50 år fram i tid. Men i følge meldingen er det likevel noen framtidige utviklingstrekk som er relativt sikre. Vi vil fortsatt ha et kunnskapsbasert arbeidsliv og rekrutteringsutfordringer knyttet til teknologi, realfagene, lærerutdanning og helsefag.

Internasjonalisering av utdanning - St.meld nr 14 (2008-2009)

Alle elever og studenter skal ha en internasjonal dimensjon i utdanningen enten den foregår i utlandet eller i Norge. I likhet med Utdanningslinja pekes det her på at framtidens verdiskaping forutsetter global konkurransedyktighet. Til dette trengs relevant utdanning av høy kvalitet, og arbeidstakere med internasjonal kunnskap og erfaring. Vår evne til å tiltrekke oss gode internasjonale samarbeids-

partnere innenfor utdanning og forskning er avgjørende for utviklingen av vårt eget kunnskapssystem fremover.

Handlingsplan for entreprenørskap i utdanninga - fra grunnskole til høyere utdanning 2009-14

Sentralt i planen er at utdanningssystemet - fra grunnskole til høyere utdanning - skal bidra til at dagens barn og unge blir nyskapende medarbeidere, både i privat og offentlig sektor. Et omstillingsdyktig arbeidsliv forutsetter at arbeidstakerne tar aktivt del i nyskapings- og innovasjonsprosesser i etablert virksomhet, men også at de har kompetanse til å skape ny virksomhet.

2.2 NTNU-STRATEGIEN OG UTVIKLING AV STUDIEPORTEFØLJEN

Rektor ønsker at utviklingen av fakultetenes studieprogramportefølje skal vurderes i lys av den nylig vedtatte strategien *NTNU 2011-2020 Kunnskap for en bedre verden* og fakultetenes egne strategier. Rektor viderefører den godt innarbeidete praksisen med en årlig totrinnsbehandling av fakultetenes forslag til endringer i studieprogramporteføljen for det neste påfølgende studieåret. Nytt i år er at Rektor også har invitert fakultetene til å legge fram sine vurderinger omkring utviklingen av studieprogramporteføljen på lengre sikt. I den nye NTNU-strategien er det pekt på flere utfordringer for utvikling av studieporteføljen. Blant de viktigste utfordringene er:

- Konsentrasjon
- Kvalitet på høyt internasjonalt nivå
- Samfunnsoppdraget
- Nyskaping

2.3 FAKULTETENENES FORSLAG TIL ENDRINGER I STUDIEPORTEFØLJEN 2012/13 - RUNDE 1

Vi har innarbeidet alle de foreløpige endringsforslagene i en *vedlagt tabelloversikt*, slik at vi får et samlet helhetsbilde av alle aktuelle endringer. Fakultetenes fullstendige forslag er samlet i en felles *vedleggslenke*.

Hovedtrekkene i de foreløpige forslagene for 2012/13 kan oppsummeres slik:

- Godt **samsvar** med både nasjonale styringsdokumenter og NTNU-strategien
- Økt vekt på **konsentrasjon** gjennom utvikling innen eksisterende portefølje
- Kvalitet på **høyt internasjonalt nivå – allianser**
- Fokus på **nyskaping**

Konsentrasjon

Flere fakultet foreslår omstrukturering og nedleggelse av eksisterende internasjonale programmer som eventuelt vil kunne føre til en reduksjon i det totale tilbudet av internasjonale masterprogrammer. Omstrukturering og nedleggelse skjer innenfor internasjonale masterprogrammer der NTNU står alene om tilbudet. Ved tre tilfeller foreslås to programmer slått sammen til ett nytt, og ved et annet tilfelle foreslås ett program og en studieretning under et annet program slått sammen til ett nytt program. Ellers er det noen mindre forslag om nedlegging eller omstrukturering innenfor den nasjonale studieporteføljen, og som framkommer av den vedlagte tabelloversikten. For øvrig har fakultetene stor oppmerksomhet på sine respektive emneporteføljer som den kostnads-drivende faktor, og flere prosesser er i gang i så henseende.

Kvalitet på høyt internasjonalt nivå - allianser

Fra fakultetene er det kommet forslag om ni internasjonale masterprogram og ett phd-program.

Av de totalt ni nye forslagene til internasjonale masterprogram er fire i regi av Nordic Master Programmes (NMP), en ordning med tildeling av midler fra Nordisk Ministerråd (NMR) gjennom Senter for internasjonalisering av utdanningen (SIU). Disse programmene drives av institusjoner i tre nordiske land, og ved NTNU skjer samarbeidet ved tre av disse fire i regi av alliansen Nordic Five Tech (N5T), der de deltakende institusjonen i tillegg til NTNU er Chalmers, KTH, DTU og Aalto.

NTNU var involvert i totalt åtte NMP-søknader høsten 2010, og fire av disse ble altså imøtekommet med midler. Oppstart i 2012 ble godkjent av Styret i oktobermøtet 2010 (*jf pkt. d i S-saksvedt. 63/10*) under forutsetning av de etterfølgende imøtekommelsene i november 2010. Når det gjelder de som har fått innvilget midler fra NMR er det et krav at disse skal gis som double degrees. Hvordan andre samarbeidstiltak sine grader skal utstedes er opp til de aktuelle samarbeidsavtalene mellom partene.

I likhet med alle øvrige nye programopprettelser ble det også med hensyn til disse vedtatt at det ikke gis ekstra basisbevilgninger eller RSO-bevilgninger samt at antall studieplasser på programmene tas av fakultetets totale ramme, og de endelige opptakstallene for alle nye studieprogrammer fastsettes som kjent i forbindelse med styresaken i november/desember om den samlede opptaksramme-fordelingen for neste studieår.

De øvrige fem forslagene til internasjonale masterprogram er søknader innenfor Erasmus Mundus. Erasmus Mundus gir støtte til drift av mastergradsprogrammer og doktorgradsprogrammer som tilbys av minst tre institusjoner i EU-/EØS-området i felleskap. EM-søknadene ble godkjent av Styret i marsmøtet i 2011 (*jf S-saksvedtak 19/11*). De er til vurdering og vil eventuelt innvilges sent i sommer eller tidlig i høstsemesteret, slik at de som blir imøtekommet vil starte opp høsten 2012. Når det gjelder to av de fem EM-søknadene dreier det seg om videreføringssøknader.

Nyskaping

Det foreligger et forslag om to nye toårige nasjonale masterprogrammer innenfor entreprenørskap. Det ene bygger på Entreprenørskolen, der det i dag ett eget tilbud til studenter med teknologi-bakgrunn og ett særskilt programtilbud til studenter med realfagsbakgrunn. Det foreslås nå også et tilbud til studenter med samfunnsvitenskapelig bakgrunn. Alle disse har det vi kan benevne som en "entreprenørrettet" vinkling. I tillegg foreslås det et studietilbud med en mer "fenomenrettet" vinkling, og som vil kunne være aktuell for søkere med ulik bakgrunn.

3. VURDERING AV DE GENERELLE UTVIKLINGSTREKK PÅ KORT OG LANG SIKT – SENTRALE UTFORDRINGER FRAMOVER

Konsentrasjon

Både endringsforslagene for studieåret 2012/2013, og de mer langsiktige skisseringene av utviklingen av studietilbudsporteføljen, gir uttrykk for en tendens der fakultetene i større grad enn tidligere legger mer vekt på konsentrasjon enn ekspansjon. Fakultetene gir uttrykk for at dette er en nødvendig følge av ressursituasjonen og NTNUs nye strategi. Den stiller krav til konsentrasjon innenfor forskning og utdanning, slik at det kan skapes økt rom for strategiske prioriteringer og kvalitet på internasjonalt nivå. Eksempler på konsentrasjon er omstrukturering og nedlegging av internasjonale masterprogram i forslaget til studieportefølje for 2012/13. Å slå sammen allerede eksisterende internasjonale masterprogram, gir økt robusthet, profilering og handlingsrom. Flere av de internasjonale studieprogrammene har få studenter. En sammenslåing vil gi flere studenter på programmene, noe som kan forventes å ha en positiv effekt på læringsmiljøet. De fleste fakultetene har satt i gang langsiktige prosesser med konsentrasjon i eksisterende studie-portefølje og emnetilbud, f. eks arbeidet med "fremtidens studier" på IVT og nå på IME. På HF fortsetter arbeidet med gjennomgang av

emneporteføljen på HF, og utvikling av egenart i studietilbudet. Vi ser også at intensjonen om en sterkere kopling mellom de årlige kvalitetsmeldingene for fakultetenes utdanningsvirksomhet og forslagene til utvikling av studieprogramporteføljen kommer tydeligere til syne, og også i kvalitetsmeldingene er det et større fokus på tydeliggjøring, profilering og kvalitetsforbedringer innenfor eksisterende studieprogramportefølje. Bedre koplinger mellom årshjulene for budsjett og studieplanrulleringene er også en sentral utfordring framover. En må fortsette å skape et tilstrekkelig handlingsrom for ønsket utvikling. Det er en utfordring å sikre at de ressurs- og styringsmekanismer en har bidrar til den ønskete, strategiske utvikling.

Kunnskapsdepartementets SAK-opplegg er et uttrykk på nasjonalt nivå for behovet for samarbeid, allianser og konsentrasjon mellom institusjonene i de ulike regionene. Her er en kommet i gang innen områder som lærer og helse i regi av Midt-Norsk Nettverk (MNN), men SAK-intensjonene vil innebære mange sentrale utfordringer framover.

Kvalitet på høyt internasjonalt nivå

I følge Kunnskapsdepartementets tilstandsrapport av mai 2011 for universitets- og høgskolesektoren 2011 ligger NTNU på topp i Norge når det gjelder tilbud i fellesgrader, doble grader og felles studieprogrammer med utenlandske universitet. Dette blir ytterligere styrket gjennom forslaget til nye internasjonale masterprogrammer i studieporteføljetilbudet 2012/13. Her ser vi en klar tendens i det kortsiktige bildet på en økt vekt på internasjonale masterprogram i allianse med andre internasjonale universiteter. Dette ser ut til å prioriteres til fordel for internasjonale studieprogram i egen regi. Programmene som opprettes ligger i stor grad innenfor hovedprofilen som f.eks Wind Energy og Environmental Energy. De forelsatte Erasmus Mundus-tilbudene gjenspeiler strategien om internasjonal kvalitet og samarbeid med sterke fagmiljøer. Forslagene til Erasmus Mundus programmene stemmer godt overens med ambisjonen som er beskrevet i NTNUs handlingsplan for internasjonalisering, jfr annen S-sak i Styrets juni-møte.

Vi ser den samme tendensen på lengre sikt både i henhold til fakultetenes egne vurderinger og i henhold til de prioriteringer og tiltak som framkommer i framlegget til internasjonal handlingsplan for perioden 2011-2014. Her viser vi til det som spesifikt angår utdanning i S-saken om internasjonal handlingsplan (Int. HP) for perioden 2011-2014, og som også behandles i Styre-møtet 08.06.2011.

NMP-tildelingene høsten 2010 (med 1 mill. danske kroner til hver av de imøtekommede samarbeids-søknadene) var siste runde i en treårige prøveordning, men her vil nye NMR-opplegg komme. N5T-nettverket er i god utvikling, og her ser en for seg ytterlige tiltak framover. I forslaget til internasjonal handlingsplan er en videreutvikling av de etablerte, nordiske, faglige nettverk satt som et prioritert tiltak.

Erasmus Mundus-ordningen er det redegjort nærmere for i notatet til S-sak 19/11 ved Styre-møtet 30.03.2011. Her framgår det blant annet at de samarbeidskonsortiene som får imøtekommet sine EM-søknader hos EU mottar € 30.000 pr år i innvilgningsperioden som altså er på 5 år. Disse blir tildelt når EM-søknaden blir innvilget, hvilket som regel avgjøres et knapt år før iverksettelsen. Disse midlene administreres av konsortiets koordinatorinstitusjon, og fordelingen avklares som en del av samarbeidsavtalen mellom de deltakende institusjonene. Når det gjelder de ulike studentstipendsatsene og det norske gratisprinsippet som gjelder også her, så henviser vi til redegjørelsene i notatet til S-sak 19/11. Der framgår det også at vi har en egen ordning med tildeling av RO-midler fra Rektor som støtte til utviklings- og implementeringskostnader til de fakultetene som er med i konsortier som får innvilget sin EM-søknad hos EU. Disse interne tildelingene ligger i størrelsesorden 100-200.000 kroner. I forbindelse med internasjonal handlingsplan har det vært drøftet som et mulig tiltak at dette videreutvikles ved at det også gjøres tilgjengelig økonomisk støtte for fagmiljøene for å utarbeide EM-søknader, dvs. før en vet om disse blir imøtekommet og studietilbudet skal iverksettes.

Innvilgelse av EM-søknader der vi er involvert innebærer kvalitetsstempel og internasjonalisering av beste merke, og EM-ordningen regnes som EUs flaggskip innenfor høyere utdanningssamarbeid. Samarbeidet må involvere minst tre utdanningsinstitusjoner fra tre forskjellige land innenfor EU/EØS-området (konsortiet kan ikke bestå av institusjoner fra kun de tre EØS-landa). Samarbeidet kan også inkludere institusjoner i tredje land, både som samarbeidspartnere og eventuelle assosierte partnere. Jfr her S-19/2011 der vi ser at både amerikanske, asiatiske, afrikanske og australske institusjoner er involverte som det sistnevnte innenfor en våre EM-søknader (PhD-Applied Ethics) samt et amerikansk universitet (Clemson-South Carolina) som konsortiepartner ved IVTs EM-søknad i Advanced Supply Chain Management. Innenfor JRC-opplegget (Joint Resarch Centre) som planlegges utviklet innenfor NTNUs Kina-samarbeid tas det også sikte på etablering av utdanningssamarbeid i form av eventuelt master-programssamarbeid. For videre kommentarer og vurderinger når det gjelder de øvrige tiltak og mål når det gjelder internasjonalisering av utdanningen framover henviser vi til notatet tilhørende S-saken om den internasjonale handlingsplanen.

Gjennomgående hos alle fakultetene er altså at de er godt i gang med utvikling av en studieportefølje som preges av de to stikkorda **Konsentrasjon** og **Internasjonal kvalitet**. Oppsummert responderer fakultetene i stor grad på den nye strategiens vegvalg knyttet til Utdanning og læringskvalitet, der det heter at: *"fagmiljøene skal konsentrere studieporteføljen for å styrke kvaliteten og gi internasjonalt samarbeid høyere prioritet."*

Samfunnsoppdraget

Utviklingstrekkene i studieporteføljen 2012/13 samsvarer samlet sett bra med de forventningene samfunnet har når det gjelder tilbud og etterspørsel etter høyere utdannet arbeidskraft fram mot 2020, der områdene lærer, teknologi/siv.ing, realfag og helse fortsatt vil være sentrale i følge Kunnskapsdepartementet rapport av desember 2010 om tilbud og etterspørsel etter høyere utdannet arbeidskraft fra mot 2020. Utfordringen innenfor disse områdene er i stor grad å kunne tilby tilstrekkelig kapasitet og kvalitet.

Tverrfaglighet

Koordinering av sivilingeniør- og lektorutdanningen ivaretas i dag gjennom forvaltningsorganene FUS og FUL. Tilsvarende helhet og koordinering på tvers av NTNU finner vi ikke innenfor området helse og realfag der flere fakulteter er involvert. Fagområder som for eksempel helse og realfag bør sees mer i sammenheng på institusjonsnivå, men uten at det opprettes flere sentrale forvaltningsorgan. Dette vil kreve at gode ordninger for tverrfaglighet må videreutvikles, og her kan det tas utgangspunkt i blant annet rapporten fra det tverrfakultære utvalget som har sett på dette; *jfr vedlagte rapport fra Seip-utvalget i S-sak 42/10*. I forbindelse med implementering av strategien har fakultetene fått i oppgave å identifisere sitt samfunnsoppdrag, den prosessen vil også være sentral som grunnlag for fremtidig studieporteføljeutviklingen Vi viser i denne sammenheng til **vedleggslenkene** til henholdsvis Kunnskapsdepartementets rapport av desember 2010 om tilbud og etterspørsel etter høyere utdannet arbeidskraft fram mot 2020 og Kunnskapsdepartementets tilstandsrapport av mai 2011 for universitets- og høyskolesektoren 2011.

Nyskaping

NTNU har i dag en anerkjent Entreprenørskole. Entreprenørtilbud innenfor teknisk-naturvitenskapelige hovedprofilen ivaretas godt, og det foreslås å utvide tilbudet om Entreprenørskole til studenter med samfunnsfaglig bakgrunn. Vi ser også at det utvikles innenfor flere av våre studieområder, som for eksempel det nye forslaget fra SVT. Dette er i godt samsvar med den nye strategien som sier at nyskaping skal tas inn i sterkere grad i hele bredden av utdanningstilbudet. Handlingsplanen for entreprenørskap stimulerer til flere studietilbud innenfor entreprenørskap og til å innarbeide entreprenørskapspektivet i utdanningene der det er naturlig. Dette vil også stimuleres gjennom arbeidet med læringsmål hvor dette vektlegges i alle studieprogram.

Samfunnsrelevans gjennom relasjon til næringsliv og offentlig forvaltning

Flere av fagmiljøene har lang erfaring i samarbeid med næringsliv og forvaltning. Eksempler på dette innenfor utvikling av studietilbud er for eksempel samarbeid om “fremtidens studier” på IVT i samarbeid med bransjen. På HF har en etablert kontakt med næringsliv og forvaltning for eksempel gjennom *Humanister i praksis*, og DMF er i gang med å utvikle kompetansetilbud i samarbeid med Universitetssykehuset St.Olav. Den faglige tydeliggjøringen innenfor bachelorstudietilbudet på Dragvoll bidrar imidlertid både til en tydeligere kvalifikasjonsprofilering overfor arbeidslivet og til en styrket faglighet med henblikk på videre masterstudier innenfor området. Implementeringen av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket gir økt bevissthet på behovet for dynamisk utvikling av læringsmål og læringsutbytte. Dette er av meget stor betydning framover når det gjelder tydelig- og synliggjøring av våre kandidaters kompetanse ovenfor næringsliv og offentlig forvaltning.

EVU

Her er det foreslått et mulig nytt tilbud fra og med neste studieår med et erfaringsbasert masterprogram innenfor samferdsel som er innenfor hovedprofilen. Framover bør etter- og videreutdanningstilbudet vurderes mer i sammenheng med det øvrige samlede studieporteføljetilbudet, og omfanget og kvaliteten bør styrkes slik det står i NTNU-strategien. I *Utdanningslinja* står det at institusjonene bør gi tilbud innenfor området der de har sin styrke. I dag er det ledelsesfag som er hovedtyngden i NTNUs EVU tilbud, og det er en utfordring å se på potensialet for flere tilbud innenfor hovedprofilen. I etatsstyringsmøtet mellom Kunnskaps-departementet og NTNU er det etterlyst styring- og ledelse av EVU-porteføljen. Det er en utfordring som ligger foran oss.

Oppsummert vil sentrale utfordringer ved videreutviklingen av porteføljen framover være:

- Konsentrasjon
 - forsette å skape et tilstrekkelig handlingsrom for ønsket utvikling
- Kvalitet på høyt internasjonalt nivå
 - videreutvikle porteføljen i tråd med strategi og internasjonal handlingsplan
- Samfunnsoppdraget
 - styrke områdene lærerutdanning, teknologi, realfag, helse
 - utnytte potensialet innenfor EVU og tverrfaglighet
 - styrke samfunnskontakten på alle områder
- Nyskaping
 - ved utvikling av nye tilbud og gjennom arbeidet med læringsmål i eksisterende tilbud

3.2 FAKULTETSVISE KOMMENTARER OG VIDERE OPPFØLGNINGER

3.2.1 Fakultet for arkitektur og billedkunst

AB fikk sammen med sine samarbeidspartnere innvilget 1 million danske kroner høsten 2010 fra Nordisk Ministerråd via SIU (Senter for internasjonalisering av utdanningen) til etablering av Nordic Master Programme in Sustainable Urban Transitions. Dette NMP-tilbudet er en del av Nordic Five Tech/N5T-samarbeidet og utvikles følgelig i samarbeid med Chalmers (koordinator), KTH, DTU og Aalto. FUS uttaler seg positivt til tiltaket. Rektors vurdering er at dette tiltaket har godt strategisamsvar og at utviklingsarbeidet her er i rute i tråd med kravspesifikasjonen med henblikk på oppstart høsten 2012. AB ønsker å bidra til bedre dekning av behovet for kompetanse innenfor fysisk planlegging. Som en eventuell opsjon med hensyn dette til har fakultetet drøftet planer om en mulig opprettelse av et femårig masterprogram i fysisk planlegging. Forslag om denne kan komme allerede til høsten med sikte på oppstart neste høst eller eventuelt høsten etterpå. AB-fakultetet vil i alle tilfelle vurdere dette eventuelle tilbudet i forhold til fakultetets eksisterende toårige mastertilbud innenfor samme område, og som har hatt en årlig opptaksramme på 20 studenter. AB har positive søkertall for 2011, og fakultetet ser det som naturlig med en konsolidering av de studieprogram det har i de nærmeste årene. Studieprogrammene er innenfor NTNUs hovedprofil og har en klar profesjonsorientering.

3.2.2 Det medisinske fakultetet

DMF foreslår ingen opprettelser eller nedleggelse av studieprogram neste år, men legger opp til en ny studieretning innenfor det etablerte studieprogrammet i klinisk helsevitenskap. Med dette får vi totalt tre studieretninger her; bevegelse, motorisk kontroll og helse (ny), -fedme og helse, -anvendt klinisk forskning. Oppretting av nye studieretninger kan fakultetet vedta selv i henhold til vår studieforskrift, men siden også dette nye tilbudet vil bli et eget søke- og opptaksalternativ som Styret skal fastsette opptaksrammen for, tar vi det med i denne sammenheng. Også omlegginger av studieretninger innenfor studieprogram sier noe om dynamikken innenfor og profilen på den samlede studietilbudsportefølge-utviklingen. Fakultetet foretar en fortløpende vurdering av den ønskete opptaksfordelingen mellom studieretningene under studieprogrammet i klinisk helsevitenskap. Fakultetet dokumenterer at den foreslåtte nye studieretningen responderer på foreliggende samfunnsbehov. De endelige avklaringene mellom denne foreslåtte nye studieretningen i bevegelse, motorisk kontroll og helse, og det eksisterende mastertilbudet vi her har ved Institutt for bevegelsesvitenskap ved SVT-fakultetet tas med ved den endelige framleggingsrunden til høsten. På lengre sikt anfører fakultetet at det tar sikte på å foreta de nødvendige tilpassinger til kontinuerlige utviklingen vi har innenfor helsetjenestene. Medisinstudiet vil fortsatt ha en enormt høy inntakskvalitet selv om søkertallene er gått noe ned, og fakultetet har en løpende dialog med helsetjenesten for å se på hvilke kompetansebehov utdanningen skal møte framover i forhold til blant annet samhandlingsreformen - som i praksis er en stor desentraliserings- og forebyggingsreform - med sikte på opprettholdelse og videreutviklingen av den høge studiekvaliteten vi har på vårt medisinstudium. Opplegget med helhetlig PBL-basert læring er et suksesskriterium som videreføres. I tillegg til medisinstudiet er fakultet versfakultet for to erfaringsbaserte masterprogram og tre internasjonale masterprogram, og på sikt vurderer DMF et eventuelt nytt masterprogram i global helse. Gjennom Midt Norsk-Nettverk vil DMF og de helsefaglige høgskolene i regionen imøtekomme behovet for en bedre koordinering mellom utdanningsinstitusjonene framover. Dette som følge av at høgskolene tilbyr stadig flere studietilbud på masternivå i tillegg til sine tradisjonelle treårige helsefaglige grunnutdanninger (bachelor). Rektoratet vil fortsette å være aktivt representert i denne viktige prosessen.

3.2.3 Det humanistiske fakultet

Rektor ser positivt på HF's planlagte sammenslåing av de to internasjonale programmene innenfor lingvistikk. Fakultetets internasjonale aktivitet kommer også til uttrykk når det gjelder deltakelse i Erasmus Mundus-konsortier. MAE-programmet (Applied Ethics) var et ett-årig EM-program som HF v/ Filosofisk institutt (FI) var med i, og hvis 5-årsperiode gikk ut V-2010. Programmet kjøres som Erasmus Mundus Brand Name uten EM-støtte fra EU i 2011/11 og 2011/12, og det har nå blitt søkt som et nytt to-årig EM-program for en ny 5-årsperiode fra og med H-2012. Tiltaket har vært vellykket og et uttrykk for det er at det også søkes om PhD (andre gangs søknad). Rektor er

positiv til ønsket om en videreutvikling av dette internasjonale samarbeidet innenfor det sentrale området anvendt etikk. Tilsvarende ser vi positivt på at EM-søknaden innenfor dansevitenskap (Choreomondus) nå innsendes for tredje gang i en oppjustert versjon i og med at den nådde nesten helt opp i fjor. Fakultetets NMP-samarbeidssøknad innen Byzantic Studies ble ikke imøtekommet med midler hos Nordisk Minsiterråd ved søknadsbehandlingen høsten 2010 og stilles følgelig foreløpig i bero. Rektor viser til HF's redegjørelse om at ressursituasjonen tilsier at fakultetet har bedt alle sine institutter gå kritisk igjennom studieporteføljen med henblikk på tiltak som kan gjennomføres på kort sikt, og at fakultetet framholder at det kan bli aktuelt med større endringer på lang sikt. Fakultetet peker på at denne prosessen vil skje samtidig som fakultet vil følge opp den nye strategiens intensjon om en profil på studieporteføljen som tydeligere markerer fakultetets særpreg.

Arbeidet med utviklingen av et eventuelt mastertilbud innenfor logopedi i samarbeid med aktuelle eksterne samarbeidspartnere vil fortsette.

3.2.4 Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

IMEs Erasmus Mundus-søknadsdeltakelse i masterprogrammet innenfor Wind Energy har god forskningskopling og solide internasjonale samarbeidspartnere (Delft, DTU, Oldenburg, Hannover) og er innenfor et strategisk meget sentralt område, og tiltaket er godt forankret i de involvert fagmiljøer og respektive ledelser slik at Rektor er meget positiv til dette.

Kanaliseringen av opptaksrammene fra årsstudiet i informatikk til bachelorstudiet i informatikk er i samsvar ønsket retning, og begrunnes med lite utbytte og lav gjennomføringsgrad for studentene der. IME annonserer et prosjekt for en større gjennomgang av sine IKT-programmer på tilsvarende vis som det pågående for energi og miljø. Fakultetet tar sikte på å framskaffe rom for økte opptaksrammer innenfor sine mest etterspurte studieområder.

3.2.5 Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

IVTs NMP-/N5T-fellessøknad innen Environmental Engineering sammen med Chalmers, DTU (koordinator/vertsfakultet), Aalto og KTH ble imøtekommet med midler (1 mill. danske kr.) fra Nordisk Ministerråd via SIU sist høst slik at dette vil starte fra og med høsten 2012, og dette tiltaket har et høgt strategisamsvar på alle områder.

Når det gjelder EM-søknadsdeltakelsen om videreføring av det vellykkede MSc-programmet innenfor Coastal and Marine Engineering and Management (COMEM) merker Rektor seg at fakultetet anfører at dersom denne blir imøtekommet så vil fakultetet for å begrense programporteføljen ikke ta opp studenter til det egne toårige masterprogrammet innen tilsvarende område.

Det er også verdt å merke seg at samarbeidskonsortiet er blitt enige om at NTNU v/ IVT-fakultetet tar over som konsortiets koordinator dersom videreføringssøknaden skulle bli imøtekommet.

Fakultetet er også med i et interessant EM-konsortium med søknad om etablering av et internasjonalt masterprogram i Advanced Supply Chain Management, jf S-19/2011.

På overtid har vi ved muntlig kommunikasjon med ledelsen ved IVT-fakultetet fått brakt på det rene at det jobbes med et eventuelt etablering av et erfaringsbasert mastergradsprogram i samarbeid med blant annet Jernbaneverket og Statens Vegvesen innenfor samferdsel med hensyn til henholdsvis jernbaneteknikk og vegteknikk. Dersom det blir aktuelt med etablering av dette studietilbudet allerede fra og med studieåret 2012/2013 vil det bli lagt fram et endelig forslag i samsvar med utfylt kravspesifikasjon ved den endelige runde 2 i høst.

IVT-fakultetets teknologi- og realfagsprogrammer er i all hovedsak bransjeorienterte, og IVT framholder at dette bidrar sterkt til det tette samarbeidet som fakultetet både har og ønsker å videreutvikle med næringsliv og forvaltning relatert til både utdanning og forskning. Fakultet ser sine ulike nasjonale og internasjonale studietilbud i sammenheng. NTNU har et system der emne for emne fra internasjonale program kan velges inn til en hovedprofil under studieprogrammet som studenten følger, slik at en like fullt blir uteksaminert som master i teknologi/sivilingeniør. Vi har også et intensjonsvedtak på at de tilsvarende norske tilbud skal legges ned når internasjonale paralleller opprettes. Det er likevel behov for en bedre samordning mellom våre ulike tilbud samlet.

3.2.6 Fakultet for naturvitenskap og teknologi

NT ved Institutt for bioteknologi (IBT) er involvert i NMP-programmet Aquatic Food Production – Safety and Quality/ AQFood (sjømatkvalitet) som fikk imøtekommet søknad om midler fra Nordisk Ministerråd via SIU høsten 2010, og dette programmet er i gode rute med henblikk på oppstart høsten 2012. Rektor forutsetter at fakultetet og avtalepartnerne har alle nødvendige avklaringer på plass innen R2-innsendingen høsten 2011. NT er godt i gang med en totalvurdering av sin studieprogram- og emneportefølje, og det foreslås en del rasjonelle sammenslåinger. NT gjennomfører et handlingsplanløp der målsettingen er en større forenkling av studieprogramporteføljen innen 2014, og Rektor imøteser dette arbeidet med stor interesse.

3.2.7 Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Omlegging av gradsbenevnelse på bachelornivå

SVT-fakultetet gjorde som kjent en større omlegging innenfor sin såkalte BSV i fjor. Intensjonen her var økt faglig tydelighet og synlighet samt bedret masterrekruttering. Vi viser i denne sammenheng til S-63/10. I praksis innebar denne omleggingen følgende:

I stedet for som før å bli tatt opp til for eksempel *studieretningen* i statsvitenskap innenfor studieprogrammet i samfunnsvitenskapelige fag blir en nå fra og med årets opptak til studieåret 2011/2012 tatt opp til det særskilte *studieprogrammet* i statsvitenskap. Tilsvarende med hensyn til de øvrige studietilbudene som ble omgjort fra studieretning til studieprogram. Like fullt vil en imidlertid fortsatt bli uteksaminert som Bacehlor i samfunnsvitenskapelige fag (med studieprogrammet statsvitenskap anført på vitnemålet), og altså ikke som bachelor i statsvitenskap. Dette henger sammen med gjeldende føringer om områdebenevnelse på bachelornivå, jfr her blant annet S-sakene 90/02 og 67/04, slik at det følgelig også er Styret som må vedta en eventuell omlegging her.

Det er altså ingen automatisk ekvivalens mellom programbenevnelse og gradsbenevnelse.

På masternivå har vi imidlertid et vedtatt opplegg der en blir uteksaminert som Master i statsvitenskap. Innenfor teknologiområdet har vi som kjent et opplegg med områdebenevnelse, slik at en her blir uteksaminert som Master i teknologi/siv.ing. (med anført studieprogram og studieretning/hovedprofil på vitnemålet). SVT-fakultetet ber nå om også å få endret gradsbenevnelsene, slik at denne blir tilsvarende med programbenevnelsene også på bachelornivå. Dette begrunnes også med behovet for økt tydelig og økt synliggjøring. Vi har stor forståelse for fakultetets ønske om dette, men vi finner det mest hensiktsmessig at dette vurderes *samlet*. Det vil si at vi samtidig ser på tilsvarende gjeldende føringer for de andre områdene som innebærer at vi har bachelor i humanistiske fag og

bachelor i realfag. Det er også en noe ulik praksis mellom de andre universitetene her. Fakultetenes vurderinger av dette vil bli innhentet til høstens endelige runde 2-behandling av porteføljeendringene for studieåret 2012/2013, slik at en eventuell omgjøring av gradsbenevnelsene på bachelornivå fra områdebenednelser til programbenednelser kan vedtas samlet i Styrets oktober-møte. I denne forbindelse vil en også se på de øvrige universitetenes praksis når det gjelder dette.

Entreprenørskap

Vi har i flere år hatt et toårig masterprogramtilbud innenfor entreprenørskap for studenter med teknologibakgrunn. Ved runde 2 høsten 2010 ble det vedtatt at det fra og med studieåret 2011/2012 opprettet et tilsvarende tilbud for studenter med realfaglig bakgrunn. De førstnevnte blir uteksaminert som Master i teknologi/siv.ing. med anført programbenednelser i entreprenørskap, mens de sistnevnte vil bli uteksaminerte som Master i entreprenørskap. Begge disse tilbudene har det vi noe forenklet kan kalle et mer entreprenørrettet (“gründerrettet”) perspektiv.

Nå ber SVT-fakultetet at det i tillegg fra og med høsten 2012 tillates opprettet to nye masterprogram innenfor entreprenørskap:

- et tilsvarende entreprenørrettet tilsvarende de to eksisterende, men her for studenter med samfunnsvitenskapelig og humanistisk bakgrunn, og
- et mer “fenomenrettet” (entreprenørskap som fenomen) for både studenter med samfunnsvitenskapelig bakgrunn og andre

Vi presiserer at vi har brukt de to ovenfornevnte, høgst forenklete typologiseringene (“entreprenørrettet”/“gründerrettet” og “fenomentrettet”) kun for enkelt å forsøke å illustrere at de to tilbudene er tiltenkt noe forskjellige intensjoner og målgrupper. En nærmere, helhetlig vurdering av strukturen for alle entreprenørskapstilbudene vil bli foretatt før framleggelsen ved den endelige runde 2-behandlingen i Styrets oktober-møte. I denne samlede vurderingen bør blant annet en eventuell sammenslåing til kun ett studieprogram i entreprenørskap vurderes nærmere. Det vil her være mulig å legge opp til kun ett studieprogram, men med ulike studieretninger som særskilte opptaksalternativer og som fordrer ulike opptaksgrunnlag. Ved en slik løsning vil det for eksempel kunne være mulig å bestemme at de ulike studieretningene skal føre fram til ulike gradsbenednelser, selv om studietilbudet skulle gis samme programbenednelser som en felles overbygning. SVT har meget gode og underbygde analyser for den videre utviklingen, blant annet i lys av fakultetets nye strategiplan for 2011-2015 og ytre rammefaktorer. De omtalte omleggingene ved opptakene til studieårene 2011/2012 og 2012/2013 har naturlig nok implikasjoner med henblikk på uteksamineringene noe lengre fram i tid. Vi viser i denne sammenheng til blant annet de omfattende BSV-omleggingene og utviklingen av entreprenørskapstilbudene samt den nylig vedtatte omleggingen av profesjonsstudiet i psykologi ved SVT. Vi viser til fakultetets fullstendige ekspedisjon i vedleggslenke.

Vedlegg / Vedleggslenker:

- [Tabelloversikt](#) over fakultetenes foreløpige forslag til endringer i studieprogramporteføljen for studieåret 2012/2013 (runde 1).
- [Vedleggslenke](#) der Rektors oppstartsbrev av 13.01.2011 med alle vedlegg samt alle fakultetenes fullstendige ekspedisjoner er samlet; dvs. både med hensyn til de foreløpige forslag til konkrete endringer 2012/2013 og de mer langsiktige utviklingsperspektiver. ([Del 1](#), [Del 2](#))
(Vedlagt Rektors oppstartsbrev er også noen oversikter over den samlede, eksisterende portefølje som endringsforslagene kan ses i forhold til).
- Kunnskapsdepartementets (KDs) rapport av desember 2010 om Tilbud og etterspørsel etter høyere utdannet arbeidskraft fram mot 2020 er lenket [her](#)
- KDs Tilstandsrapport om høyere utdanning som ble lansert 05.02.2011 er lenket [her](#)